38. szám

KÉMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

A jegyzők.

A közigazgatás épületét a jegyzők tartják vállaikon. Hasonlitanak ahhoz a mithologiai alakhoz, aki a csapongó képzelet szerint a Gibraltár szorosnál Európát tartja vállán. Sőt azt kell mondanunk, hogy Verbőczy Corpus jurisa óta a nemzet képviselete, de még inkább az alkotmányos kor egyenesen arra dolgozott, hogy a jegyzők munkáját szaporitsa. Valahány törvényünk van, annak végrehajtása a jegyzőé. S a hivatalos napi teendők taposó malmában még azt is várjuk a jegyzőtől, hogy egy kis községet irányitson s a haladás zónája felé tereljen: küzdjön a maradisággal s még népszerüsége árán is egyedül a közjó s az vezesse, hogy a község szociális boldogulását munkálni hivatása s — kötelessége.

Ha valaki, ugy a községi jegyző méltó rá, hogy munkája értékeltessék s mikor a jegyző emeli fel szavát kari érdekei mellett, — hallgassuk meg.

Az országos jegyzőegylet nagyon szép szándékkal van eltelve. Mintegy 2—300 olyan elárvult jegyző gyermek van, aki akkor vesztette el apját, anyját, mikor az édesapa még nem szerzett nyugdijra igényt. Mi vár rá az ilyen száz-zoros uri proletár-csemetére? Ezt nem akarjuk érinteni se. Rémesen beszél róla a napi élet, a tapasztalás, sőt olykor a kriminologia is. Elképzelni, mit szenvedhet az a jegyző, aki halálusáját vivja, ha tudja, hogy gyermekei ki vannak dobva az élet viharának, nevelő kéz nélkül. Ezeknek a szerencsétlen embereknek, akiknek nem volt módjuk annyi évi szolgálatot szerezni, mely alatt gyermekeiknek neveltetési segélyt biztosithattak volna, mennyire megkönnyitenők halálos vergődését, ha az illetők tudnák, hogy gyermekeik nincsenek kidobva a züllésnek, hogy az ilyen elárvult, gondviselő kéz nélkül maradt jegyző árvának — nevelőháza van. —

Az országos jegyzőegyesület, melynek elnöke nagystilü férfiu. Maga is csak nemrég Mezőtur város főjegyzője, azt akarja, hogy mihamarabb ez a nemes célu nevelőház létesüljön. Erzsébet királynéról nevezik el az internátust s épitésre van is 200 ezer korona. Az épitkezést rövidesen meg is kezdenék, ha az emberszerető társadalom ebben a nemes törekvésükben segitené a jegyzőket. Sorsjátékot rendeznek s ennek során 65000 koronát sorsolnak ki. A sorsjáték jövedelme van hivatva a még hátralevő alapot pótolni. S hogy ez izben nem a sorsjegyezés szédelgésével állunk szemben, de szolid, szép szándékkal, — jelzi az a messzemenő támogatás, melylyel a belügyminiszter a jegyzők segitségére sietett. Fölhivja a képviselőtestületeket, járuljanak a sorsjegyek bizonyos számának vételével a célhoz.

Nem hisszük, hogy akadjon képviselőtestület, mely elé, ha a jegyző azzal fordul, hogy most szerencsétlen kartársai gyermekeiről van szó, hogy viszonyai szerint ne hozza meg jelentős áldozatát a célra. De sőt azt hisszük, hogy ha a jegyző azokhoz fordul, akiknek naponta tesz szivességeket, hogy a jegyzők egyetemes ügyét támogassák, — nem fog akadni ember, aki az Erzsébet árvaházért ne nyuljon a zsebébe.

Ennek az ügynek sikere azon mulik, hogy a cselekvésre, a kezdeményezésre hivatott és erre erkölcsileg kötelezett jegyző mint gondolkodik, hogyan érez? A minden neveltetési járulék

Pistikét a városba viszik.

Irta: Varsay Dezső.

Nyár elején meg sem gondolták, milyen nagy dolog lesz abból, ha Pistike a városba megy. Eldicsekedtek vele, hogy Pistike már elvégezte a falusi elemi iskolát, városba megy a latinba. Pap lesz, ha ugyan akkor már nem lesz imposztor. Most meg olyan, mint a vadcsikó, ugrandozik, mint valami kis cica.

A mama egész nyáron varrogatta a Pistike ingecskéit. Soha sem fogta el valami nehezebb érzés, mely a szivet néha elszoritja: hogy a szeptember közelgett, néha önkéntelenül kiesett egy-egy könye.

— Lelkem szép angyalkája, hová is mégy te? Városba? Idegen helyre, ahol nem főznek neked kakastejet, amelyet te ugy szerettél, édes.

— Nem alszol már anyuska ölében, az eperfa alatt, nem ülsz fel az öreg Sajó kutya hátára, hogy kikacagd magadat. Nem jössz elibém maszatos kis képeddel, mikor megfest a cseresznye, nem látlak hófehérben Urnapkor, mikor elől mégy a sorban és picike száddal mormolod az imát.

— Ki jön elibém, mikor a bocitól behozza Mari a tejet, kinek mondok én mesét az ágyban, ahogy szőszke fejed reám hajtod, hogy jobban hallgasd.

— Te drága kis katonám, te, aki eleven vagy, mint az ördög, te beléd is beléd karmolt már az élet, a gond? Látom te kis virágom, hogy már a játékod sem olyan szives, a hangod se oly éles. Reszketsz, ha estenden ágyba visz anyuska. Tested forró, mint a parázs alól kipattant gesztenye. Az ajkad cserepes, mint a szikkadó sár. Álmodban lázas vagy: mert a lelked fáj, a lelkivilágodat feldulja a város, a bucsuzás.

— Látom én kicsi szép fiam — a pajtásaidtól való elválásodat, micsoda fájó érzés szállta meg arcodat. Látom, milyen tétova a szemed, ahogy a Sajóra, Marisra, a János kocsisra, apádra s az orgonabokorra és cseresznyefára, vagy amikor könnyes szememre veted. Vagy amikor végig járod a szobákat, az udvart, a homokvárat, mintha gonosz kezek megmetszették volna a lelked szárnyait.

— Apád? Ő katona volt. Vas a dereka, kormány a lelke. Katonadolog: a világrendje. Ezzel biztat téged, te törékeny virágszál. Siskot, csákót igér, ha városba értek s én látom, te szivesebben ülnél itthon a kukoricaszár lovadra.

Igy évődik a mama. Jön aztán a szeptember. Utolsó éjszaka alszik a kis Pisti a mamával. Már messze éjfél felé jár az idő, mikor elcsendesül a zokogó fiu, a dicsekvő gyerek, aki ugy megbüszkélkedett, hogy ő városba megy.

Az apa? Aki mutatta a katonát, az erőset, most lábujhegyen somfordál az ágyhoz. A lélekzete eláll, ahogy két alvó ember egymást átölelve tartja. Ej, a katona szeméből kigördül a könny; majd zokogni kezd. Még a felébredő anyának kell vigaszos szavakat találni. A nehéz emberbe még ő ver hitet, életet.

Reggel az egész háznépe sir, csak az apa szeméből száradt ki a könny. Pedig az ő szive is majd megszakad. De Pistikét viszi. Rohannak a város felé, neki a nagy molochnak, melyben föl se tünik, hogy egy kicsike fiu, hátán az iskolai táskával, bandukol az iskola felé, ahol életébe befurakodott a gond és az el nem hagyja őt soha.

nélkül ugyszólván a szélnek eresztett jegyző-árvák ügye minden kartársat cselekvésre kell, hogy szólítson s a társadalom, melyet igaz, ezer felé vesz igénybe a szervezetlen közjótékonykodás meghatő kérelme, — ne hagyja el a községi jegyzőknek ezt az igaz, emberbaráti ügyét.

Másodvirágzás.

Jut-e néha az eszedbe?
A legelső levelembe
Már megirtam néked;
Az akácfa kétszer nyillik,
Te se szeretsz engem sirig,
Más-é leszel, félek.

Jut-e néha az eszedbe?
A második leveledbe
Azt felelted ráia:
Akárhogy lesz élted sora,
A szivednek nem lesz soha
Másodvirágzása.

Jól sejtettem, hogy csak álom . . .
Nem marad virág a fákon,
A szél mind lefujja.
Még nem látni akácszirmot,
De a szived már kinyillott,
Szerelmes lett ujra.

Majd egyszer . . .

Majd egyszer én is visszasietek,
Hogy felkeressek minden kis helyet,
Hol játszadoztam, mint bohó gyerek.

A vénülő akácafák alatt
Majd fellelem a régi utakat
És visszaálmodom a multakat.

Hamar lepergett boldog perceket,
Egy kék ruhás, mosolygó gyermeket,
Akit szivem először szeretett.

Egy ajkat, amely csókot osztogat,
Borongó őszi délutánokat,
Megértett, néma vallomásokat,

Egy hirtelen jött sötét felleget,
Egy csalfa lányt, aki hamar feled,
Kacagva tépdes sziveken sebet.

S ha elkerülök egy kis ablakot,
Amig csöndesen tovább ballagok,
Egy ábrándot ujra megsiratok.

NOVÁK PÁL.

du Midorvosa irja: A természet **Ferenc József** keserüvizet sokszor rendelem s eddigi tapasztalataim szerint hatása nagyon kedvező, ugy, hogy ez a gyógyviz a hashajtók között a legelső helyek egyikét foglalja el. — Kapható gyógytárakban és füszerkereskedésekben. A szétküldési igazgatóság Budapesten.

HIREK.

Az uj megyés püspök. Sokáig tartott a találgatás, hogy hát csakugyan ki lesz a szombathelyi megyéspüspök? Most a Magyar Kurir megbizható helyről értesült, hogy a karácsony óta üresedésben levő szombathelyi püspöki szék október folyamán kerül betöltésre. Az uj püspök Mikes János gróf székelyudvarhelyi főesperes-plébános lesz, az első az erdélyegyházmegyei papság sorából, aki megyéspüspöki méltóságot nyer.

Mária nevenapján oly igen sok bucsus volt Czellben, hogy a templomban magában hozzávetőleges számitás szerint 4500 hivő volt! Hát még künn! . . .

Takách Márton főszolgabiró folyó hó 18-án kezdi meg 6 hétre terjedő szabadságát. Távollétében Somogyi Aladár szolgabiró fogja helyettesiteni.

Feljelentett mérnökök. Ság községben a katasztéri munkálatokat végző mérnökök ellen feljelentés tétetett jogtalan követelés és a munkásokkali rossz bánásmód miatt.

Jegyzőválasztás. A kisköcski jegyzőválasztásból Malek Károly került ki győztesként. Gömbös Ernővel volt vehemens küzdelme, aki csak 4 szavazattal maradt el mögötte.

Tanitóválasztás. A helybeli róm. kath. fiuiskolánál Angyal János távozásával üresedésbe jött osztálytanitói állást az illetékes iskolaszék ma délután fogja betölteni. Előzőleg kántori próbát állanak ki a pályázók.

Somogyi Aladár szolgabiró a heten érkezett meg a katonai nagy gyakorlatról. Kedden vette át hivatalát.

Eljegyzés. Sominer Lajos czelldömölki nagykereskedő eljegyezte Pataki Margit kisasszonyt Szombathelyről. (Minden külön értesités helyett.)

Iskolai beiratások. A helybeli alsófoku iparostanonciskolában a beiratások holnap — hétfőn — veszik kezdetüket a rendes tanitási órák alatt.

Szüreti mulatság. A helybeli ifjuság mulatni vágyó tagjai kedélyes módját fogják meghonositani nálunk mostani vállalatukkal. Szüreti mulatságot rendeznek tipykus eredetiséggel s ezzel feledlevenitik ama jó régi szokásokat, melyek annyi irónak voltak már kedves témái, a közönségnek pedig kellemes olvasmányai. A mulatság a bohózatos jókedv jegyében folyik le s olyan ricsajszerü jelenetek tarkitják, melyeket mindenki, résztvevő és szemlélő egyaránt, élvezni tud. Ifjaink e szüreti mulatságot a jövő vasárnap rendezik a Korona-szálló kerthelyiségében. A tréfás és paraszt-zsargonban szerkesztett meghivók már szétküldettek.

Kiránduló Dalkör. A szombathelyi máv. Haladás Dalkör 62 tagja ma délután városunkba érkezik. Megtekintik a Sághegyet és a Mozdonyvezetők Otthonában énekszámokat fognak előadni.

Uj földbirtokos. Szentiványi Oszkár nagybirtokos e héten vette át a Krása Manótól megvásárolt kelédi birtokát.

Baleset. A sághegyi bazaltbánya-üzemnél a héten sulyos baleset érte Havas János munkást. Egyik kőszállitó jármü nekiment a vigyázatlan embernek és sulyos zuzódásokat ejtett rajta.

A huszárok elmennek Szombathelyről, és pedig értesülésünk szerint Luncutba s ezzel egyidejüleg ezredcsere fog történni Sopronban is, ahonnan a 9 es huszárokat Mitrovicára, helyükre pedig a Przemislben állomásozó 3-dik huszárezredet hozzák, mig a jelenleg Lancuton állomásozó 13-as huszárok Székesfehérvárra kerülnek. Az ezredek cseréjét a hadvezetőség a jövő évben fogja keresztülvinni.

Vármegyei közgyülés. Vasvármegye törvényhatósági bizottságának évnegyedes közgyülését holnap, szept. 18 an d. e. fogják Szombathelyen megtartani. 222 tárgy vár elintézésre és bizonyos, hogy még néhányat pótlólag vesznek föl. Érdekesebb tárgyak: 1. Az alispán jelentése. 2. A közigazgatási bizottságban megüresedett egy tagsági helynek választás utján való betöltése. 3. Különféle alapok zárszámadása és költségelőirányzatok. 23. A kereskedelmi-miniszter leirata az utbiztosok és utkaparókról alkotott s abályrendelet módositása tárgyában. 24. A belügyminiszter leirata a *jegyzői* magánmunkálatokról alkotott szabályrendelet módositása tárgyában. 38. Az alispán előterjesztése a *főszolgabirák* irodaátalányának fölemelése-, 39. és a vármegyei alkalmazottak nyugdijszerü ellátásának kiegészitése tárgyában. 47. A *bérkocsi* iparról szóló vármegyei szabályrendelet módositása. 48. A fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparról-, ugy 49. az éjjeli záró órára vonatkozó vármegyei szabályrendelet módositása. 54. Ostfiasszonyfára és 55. Nagycsákány községébe kért *gyógyszertár* ügye. 71. dr. Pletnits Ferenc fölebbezése Czelldömölk nagyközségének az u. n. Rákóczy-utca járdájának burkolása tárgyában hozott véghatározata ellen. 78. Sótony községe tüzoltó szerházat s kórszobát épit. 80. Sárvár nagyközsége a helyettes biró fizetésének beszüntetéséről. 90. Sár község vadászterületének nyilvános árverés mellőzésével való bérbeadása. 115. A czelldömölki járás 21 községének szabályrendelete a más községekbe szállitott hus igazolványi dijának megállapitása tárgyában. 18. A pósfai posványos tócsa lecsapolása. — Talán legélénkebben fogják a 26. és 27. pontok alatt tárgyalni az ismert verseci átiratokat, tudniillik az országgyülés képviselőháza munkaképességének helyreállitása és az általános egyenlő titkos választói törvénybe iktatása tárgyában.

Pótköltségvetések. a folyó 1911-dik évre. Celldömölki járás: Alsómesteri 72, Felsőmesteri 4, Kenyeri 47, Pápócz 11 **százalék.**

Gyermekgyilkos anya elitélése. Annak idején megirtuk, hogy Tungli Etelkát, egy izsákfai leányt, anyai örömök érték. Azonban ő ezt az esetet nem vette örömnek, sőt annyira szégyenkezett miatta, hogy ujszülött csecsemőjét el is emésztette. A szombathelyi törvényszék a gyermekgyilkos anyát emberölés vétsége miatt hat havi börtökre itélte.

Drágább lesz a borotválkozás. Borbélyaink, ugy mint máshol is, együttes elhatározással folyó évi október hó 1-től kezdve felemelik munkájuk dijat. A fenti időtől kezdve 30—40 fillér lesz a borotválkozás taksája. Közös megállapodásuk szerint vasár- és ünnepnap nem mennek házhoz szakba vágó munkát végezni, a hétköznapi üzletenkivüli borotválás dija pedig mérsékelten emeltetik.

A bazaltbánya vasutja. A sághegyi iparvasut elkészülvén, a műtanrendőri bejárást mult héten, kedden délután tartották meg. A közlekedés megengedtetett.

Vadászati kihágás. Antal János szergényi lakost a helybeli szolgabiróság vadászati kihágás miatt 120 koronával büntette meg. Antal, igen valószinü, ilyen drága nyulpörköltet még nem evett, mint az idén.

Tanitók közgyülése. A Szombathelyegyházmegyei r. kath. Tanitó-egyesület mult kedden. Szombathelyen a varmegyeháza nagytermében tartotta meg 28-dik évi közgyülését, melyen a vendegeken kivül más mint 300 tanitó, köztük szép számmal nőtanitó is, megjelent. Az egyházmegyei főtanfelügyelőt dr. Tóth József apátkanonok képviselte. Barabás György megnyitó beszédében megemlékezett az elhunyt megyés püspökről és Illés Ferenc székesegyházi nagyprépostról. Ezután ugyan ő fölolvasta évi jelentését, melyből kitünt, hogy az egyesület husz körében összesen 80 elméleti és gyakorlati előadást tartottak. Miután Fejes János pénztáros számadását fölolvasta és neki a fölmentés megadatott, az elnök tiz percre fölfüggesztette a gyülést, a nőtanitók pedig ez alatt a tanitói árvaház alapja javára 71 K 12 f-t gyüjtöttek. Csiszár János muraszombati tanitó értekezett ezután a népiskolai énektanitás módszeréről, rámutatva e tantárgynak nevelőhatására. Sajnálattal emlitette, hogy e rendes tárgy még ma sem részesül az iskolában abban a figyelemben, amely megilleti; sőt itt-ott sulyt sem vetnek rá, vagy pedig minden rend- és módszer nélkül kezelik. A tárgyhoz különösen Tóth József dr. szólott, aki az énektanitás fontosságát hangoztatta és a magyar népnek arra a szokására mutatott rá, hogy — nem énekel, hanem ordit. Csiszár János, aki az énektanitás terén is művész, a jelenvoltak megérdemelt éljenzéssel jutalmazták. Az inditványok sorában ismét az ugynevezett képesitéshez nem kötött (magyarán: szolgai) teendőkről esett szó, amire az elnök már megnyitójában és jelentésében is rámutatott s amely kérdéssel az egyesület középponti bizottsága állandóan foglalkozik. Mert a mai kor tanitósága már a műveltségnek ama fokán áll, hogy mint köztisztviselő és a társadalomban is az intelligenciának tagja, ily szolgai teendők viselése alól minden áron meg akar menekülni, amint pl. az esztergomi, a kalocsai, győri stb. egyházmegyékben az ügy rendeztetett, sőt egyházmegyénk több hitközségében is, már t. i. ahol kölcsönös jóakarat van, nagyon simán elintéztetett. Mindenki tudja, hogy sok hitközségben éppen ez a »cseléd-ügy« ad okot surlódásra, éppen azért sürgeti a végleges rendezést a tanitóság és a papság egy része is. Bizony a gyülés e tárgynál zajos volt és előre mondhatjuk, hogy az a napirendről előbb le nem kerül, mig az az óhajtott módon a tanitóság egyeteme kivánságára düllőre nem vitetik. Meg kell jegyeznünk, hogy a kérdéshez számosan szóltak, ezek között Szabó Károly szombathelyi püspöki iskolai igazgató, aki már a mult évben volt az ügy előadója, továbbá Fejes János és Módli János szombathelyi, Polczer Kálmán körmendi, Hafner István németcsencsi és különösen a fiatalabbak közül sok tanitó. A biráló bizottság tett ezután jellentést és az elnök a pályadijak nyertesének átadta a fényes aranyakat, névszerint Rizner János rábatóttósi, Benda László vasvári, Grábler Károly városszalónaki tanitóknak. Dicseretet kaptak: Bárcz Alajos kislippai és Horváth Jenő petesházai tanitók. Barabás Istvánnak egy dolgozatáért a biráló bizottság 50 koronát itélt oda, ő azonban azt ujabb pályadijakra kivánta fordittatni. Uj tetelek kitüzése után a tanitók legnagyobb része a Sabariá-ba ment társas-ebédre. th + s.

Tánctanfolyam. Koncz Jenő tánc- és illemtanitó a Griff-szálloda nagytermében tanfolyamot nyit. Bővebb tudnivalókat a kifüggesztett plakátok foglalnak magukban.

Tűz. Rosenberg Miksa helybeli földbirtokosnak Mezőlak állomás közelében felállitott bódéja, melyben a szalmapres volt elhelyezve, továbbá a bódé mellett felhalmozott szalmája elégett. A kár 6500 koronát tesz ki, mely biztositás révén megtérül.

Népfelkelési szemle. A népfelkelők szemlejét október hóban tartják meg az alábbi sorrendben: Jánosházán 17 és 18-án, Czelldömölkön 19, 20 és 21-én, Papoczon 22 és 23-án. A szemle minden nap reggeli 8 órakor veszi kezdetét.

Utóállitás. A hadkötelesek, akik a tavaszi sorozó bizottság előtt nem jelentek meg, október hó 7-én kerülnek utóállitásra.

Járvány. Boban a hét folyamán többen hastifuszban megbetegedtek. Félő, hogy e betegség járványszerűen fog fellépni.

Mulatságok. A kemenesmihályfai ág. h. ev. nőegylet ma tartja zártkörű nyári táncmulatságát az ottani nagyvendéglőben. — Pápócon f. hó 24-én Novák Benedek vendéglője lesz hangos jókedv és reggelig tartó táncok szintere. Ugyanis ekkor rendezi az ottani önk. tüzoltóegylet táncvigalmát. A tiszta bevételt a tüzoltók felszereléseinek gyarapitására forditják.

A vármegyei nyugdijpótló intézmény létesitése tárgyában megtartott értekezleten a helybeli szolgabirói hivatal is képviselte magát.

Nagy tűz Pápóczon. Pénteken délelőtt Pápóc községben tüz ütött ki, mely a nagy szárazság és vizhiány miatt veszedelmes mérveket öltött. Végre 12 ház leégése után sikerült utját állani a tüz továbbterjedésének.

Magyar ember szerencsétlensége Amerikában. Az amerikai lapok egy magyar fiu megrendito katasztrófájáról számolnak be. Pennsylvánia államban Lancaster város mellett történt a szerencsétlenség, amelynek áldozata Kiss Mihály munkás, a napokban kiment egy 17 éves amerikai leánynak, Miss Steelenek a társaságában a Conestola folyóra csónakázni. Miss Steele a csónak egyik oldaláról a másikra akart átmenni, mikor a könnyü ladik felfordult és a leány a mély vizbe bukott. Kiss Mihály nem veszitette el lélekjelenlétét, hanem a viz alá bukott és kiemelte a fuldokló leányt. A csónak tetejére helyezte Miss Steelt, ő maga pedig ki akart uszni. Közben azonban görcsöt kapott a hideg viztől és elmerült a habokban. A leány szerencsésen partot ért, de a bátor életmentő a folyóba lelte halálát. Holttestét csak napok mulva találták meg.

A sör drágább lesz. Az osztrák sörgyárak középponti egyesülete mult szerdán elhatározta, hogy a sör árát egész Ausztriában szeptember 20-tól fogva hektoliterenkint 2 korona 40 fillérrel fölemeli. Abcug osztrák sör!

Csavargók kongresszusa. A hivatásos csavargók érdekeik megvitatásara kongresszust tartottak Edds How csavargó milliomos, vagy milliomos csavargó elnöklete alatt, melyen a világ minden tájáról jelentek meg kollégák. Persze, hogy Newyorkban, hisz Amerikában négy millió munka nélkül való ember van, kiknek nagy része hivatásos csavargó.

Hetven óra hosszat aludt. Párisból irják, hogy egy erdőben különös körülmények közt halva leltek egy Piotett nevü embert. Piotett egy fának támaszkodva állt és aludt már huszonnégy órája. Eszméletlenül törte, hogy levegyék a lábáról, kocsira ültessék és a városba vigyék. Sőt arra sem ébredt föl, hogy a kórházba szállitották és ágyba fektették. Teljes hetven órai alvás után végre felnyitotta szemeit Piotett, de le is csukta rögtön, hogy ismét fölnyissa utóbb. Az orvosok kérdésére egytagu szókkal és zokogó hangokkal válaszolt. Az orvosok szerint az álomkórnak rendkivül ritka esetéről van [illegible] megeshetett volna, hogy Piotett három hónapot is alva tölt. A szegény flótás még nem képes táplákozni, de orvosai remélik, hogy sikerül majd életet önteni beléje.

Nyugodtan alhat,

ha fehérneműje egész éjen át »ASSZONYDICSÉRET« mosókivonattal van beáztatva, mert ez a szer a legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmaga oldja fel a szennyet s másnap gyorsan és fáradság nélkül lehet a ruhát SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANAL vakitó fehérre mosni, mert az »ASSZONYDICSÉRET« és a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN úgy feheritenek, mint a nap!

25 000 Koronával szavatolunk a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN és az »ASSZONYDICSÉRET« mosókivonat tisztaságáért.

Még álmában sem

képzelheti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradságot takarit meg, ha az »ASSZONYDICSÉRET« mosókivonaton és a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANON kivül semmiféle más mosószert nem vesz. Ez esetben mindig jó árut vásárol mérsékelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocsékolja el a háztartási pénzét.

25.000 Koronával szavatolunk a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN és az »ASSZONYDICSÉRET« mosókivonat tisztaságáért.

Beiratás. A szeptemberi beiratashoz való tanácsok (melyeket nem mi találtunk ki, hanem részint hallottunk igen okos emberektől, részint olvastunk tudós férfiak irásaiból).

— Mi kell a beiratáshoz?

— A beiratáshoz elsősorban gyerek kell. Egészséges, erős gyerek szaztizenégy okirattal és sok egykoronás okmánybélyeggel.

— Mi kell még a beiratáshoz?

— A beiratáshoz kell még egy miniszter nagybácsi, egy biboros nagybácsi és egy király nagybácsi.

— Mit csinál az a három nagybácsi?

— Ők proteszálják a gyereket.

— Eredménnyel?

— Az attól függ.

— Mitől függ?

— Azt nem lehessen tudni.

— Mire jó tehát a protekció?

— Hogy az apa azzal a tudattal induljon a beiratásra, hogy a fiát beirják.

— Hogy megy az apa a beiratásra?

— Páncélban.

— Hát még?

— Két párbajsegéddel

— Jobb kezében mit visz?

— Dinamitot.

— Minek a dinamit?

— Ezt dobja a többi apák közé.

— Balkezében mit visz?

— Csákányt.

— Minek a csákány?

— Ezzel dönti be az igazgató szobájának az ajtaját.

— Mit visz még?

— Egy kolerás beteget.

— Minek a kolerás beteg?

— Ezzel riasztja el a körülállokat.

— Mit tesz mielőtt az iskolába megy?

— Biztositja az életét.

— Ezek után: mi a házasság?

— A házasság bün.

— Miért?

— Mert, aki megházasodik, annak gyereke születik, akinek gyereke születik, annak be is kell iratni a gyerekét, a beiratás azonban = öngyilkosság, az öngyilkosság bün, tehát házasodni bün.

Az asszony alkotása és lénye a hindu mitológiában a következőképpen van jellemezve: Az idő kezdetekor teremtette Tvastói a világot. — Mikor mindennel elkészült, az asszonyt akarta megalkotni s ekkor észrevette, hogy már minden anyagot felhasznált. Hosszu mély gondolkozás utan ugy segitett a bajon, hogy elvette a hold gömbölyüségét és a kigyó hullámzását, a fü rezgését és a kuszó növények ölelő simulékonyságát, a liliom karcsuságát és a rózsaszirom bársonyosságát, a szellő könnyüségét és a szél ingadozását, a nap sugarát és a felhő könnyét, az őz pillantását és a tigris kegyetlenségét, a nyul feltekenységét és az orszlan bátorságát, a tüz forróságát és a jég dermesztő hideget, a páva hiusagát és a szarka csacsogását, a vadgalamb bugását és a krokodil sirását, a gyémant keménységét és a hattyu-pehely puhaságát, a méz édességét és az epe keserüségét. Ezekből az elemekből alkotta Tvastói az asszonyt és megajándékozta vele a férfit.

Nyolc nap után eljött a férfi és az Isten előtt térdreborula, könyörögni kezdett:

— Uram, az a teremtés, akivel megajándekoztál, megkeseriti az életemet. Reggeltől-estig kinoz csacsogásával, elraboija az egész időmet és ok nélkül panaszkodik s olyan törékeny jószág, hogy mindig beteg.

Az Isten megszánta a férfit és visszavette tőle az asszonyt. De nyolc nap utan ismét megjelent a férfi és ujra könyörögni kezdett:

— Uram, add vissza az asszonyomat, mert mióta elvetted tőlem, az életem üres és rideg. Amig nálam volt, felviditotta a hajlékomat. Ugy kacsesett tancolt, és dala meg most is a fülembe cseng. — És hogyan simult hozzám, hogyan játszott velem! Mindig is arra kell gondolnom, milyen hamiskásan mosolygott szemembe. Ó Uram, szánj meg és add vissza életem napsugarát.

És Tvastói megszánta a férfit, s visszaküldte hozza az asszonyt. Alig multel el három nap, a férfi megint ott volt nála:

— Uram, nem értem egészen a dolgot — panaszkodott a férfi — de az az egy bizonyos, hogy az asszony több keserüséget és boszusagot szerez nekem, mint örömöt. Kitaláltam szépen, jóságos Isten, ments meg tőle csak még egyszer.

Tvastói azonban haragosan rákiáltott.

— Pusztulj a szemem elől és menj az utadra, engem pedig ne zaklass.

— Irgalmas Isten, könyörülj rajtam, én nem tudok az asszonnyal élni — jajgatott kétségbeesetten a férfi.

— Hát nélküle tudsz-e élni? — kérdezte Tvastói.

S ekkor a férfi bánatosan lehorgasztotta a fejét és kezét tördelve mormogta:

— Jaj nekem, százszorosan jaj, én nem tudok sem vele, sem nélküle élni.

Tanitás. Hrabovszky Józsa okl. tanitónő tanitásra elfogad elemi és polgári iskolai tanulókat. 167

Közgazdaság.

Mezőgazdaságunk fejlődéséről és a kisgazdák körében előforduló helytelen gazdálkodásról.

Irta és a Rábaszömjéni Gazdakör gyülésen felolvasta: Náraji NÁRAY EDE, okl.-gazda.

(Folytatás.)

Miként a multban, ugy a jelenben is a kisgazda az, akinek első sorban kellene jól müvelnie földjét s okszerüen gazdálkodnia. Mert földje kevés lévén, azt a kevés földet megmüvelhetné ugy, ahogy kell s sokkal nagyobb termést tudna elérni, mint most. Sajnos, napjainkban éppen az ellenkezőjét tapasztalhatjuk, a kisgazda ahelyett, hogy jól müvelné földjét, csak hiányosan műveli meg, éppen ugy tesz, mint az az ókori gazda, aki a földet megpiszkálta ekéjével s elvetette bele a magot, amely ott kicsirázva kifejlődött s termést is hozott. De ha összehasonlitjuk az akkori viszonyokat a mostani viszonyokkal azt látjuk, hogy akkor nem kellett még annyi mindenfélével küzdeni a gazdának, a föld is öserőben volt még s igy teremhetett, nem kellett trágya mert trágyázta a folyó az iszapjával, de máma, mikor már földjeink ki vannak merülve, csakis az okszerü müveléssel és a jó trágyázással lehet a termést fokozni. Mig a régi korban nem ismerték a trágyát, addig máma trágya nélkül el sem lehet képzelni a gazdálkodást. Ha nincs tragya, nincs termés s ez tényleg igy is van, csakhogy mig a kisgazdának van elég trágyája, amivel a földjét trágyázhatja, de az olyan, hogy mire az a földre kikerül, már csak egy kevesct érő anyag, mert hiányozván a helyes kezelése, éppen a legfontosabb anyagok hiányoznak belőle s igy csakis a talaj humus tartalmát gazdagitják vele.

A helyes trágyakezelés egyik legfontosabb tényezője a mezőgazdálkodásnak s épen az ellen vétenek kisgazdáink legtöbbet az által, hogy nem kezelvén jól trágyájokat, nem tudván megadni a növénynek a szükséges tápanyagokat, az azon a földön nem diszelhet mert kénytelen a hiányzó tápanyagokat máshonnan pótolni, ez a fejlődés rovására megy

De nemcsak a trágyakezelés terén vét a kisgazda a mezőgazdaság ellen, hanem a föld megmunkálása terén is, mert nem adván meg az egyes növényeknek szükséges föld munkáját, a föld nem lévén eléggé megporhanyitva s megforditva, a növény nem tudja gyökereit a mélyebb rétegekbe belebocsátani s ha most jön egy szárazság, a felső rétegben nem lévén nedvesség, a növény elszárad. Nézzük most meg a trágyának a kezelését a kisgazdánál s vessünk rövid pillantást a trágyának a trágyatelepen való kezelésére. A trágyának a kezelése a trágyatelepen történik. Ez a telep rendesen az istálló végén, légtöbb helyen közvetlen az épület mellett foglal helyet s nem egyébb, mint egy földbe ásott egyszerü széles árok. Ebbe az árokba lesz belehordva az istállóból kikerült trágya. Még mielőtt a trágyatelepre kerülne a trágya, már akkor bent az istállóban követik el az első hibát a kisgazdák, különösen téli idő alkalmával az által, hogy a trágyát bent hagyják az istállóban s nem gondoskodnak arról, hogy a trágyalé gondosan el legyen vezetve az istállóból. Ha egy ilyen istállóba belépünk, mindjárt észrevehetjük a helytelen kezelést. Ugyanis szemünket erős, csipős levegő üti meg s ez mind a bomlásban levő annunoriáktól származik, amely a trágyából és trágyaléből a bomlás alkalmával szabaddá lesz, megfertőzi a levegőt az istállóban s az ilyen istállóban egészséges marha nem lesz, mivel azmmuoinak az egészségre határozottan ártalmas, különösen a szemre és tüdőre, a trágyának pedig a legértékesebb alkotó része megy igy veszendőbe, amire különös gondot kellene forditania a gazdának, hogy ezen fontos alkotó része a trágyának veszendőbe ne menjen.

Innen a trágya a trágyatelepre kerül s ott marad mindaddig, mig ki nem hordják onnan a földre.

Ha a trágyatelepen nézzük a trágyát, azt látjuk, hogy a trágya egészen ki van ott száradva, ha pedig nincs kiszáradva, akkor penészes, rossz s a legtöbb esetben vagy meg sincs érve, mivel hiányozván belőle a nedvesség nem tud beérni, vagy ha be van is érve, a legtöbb esetben tul van érve, szalonnás lesz, amely már határozottan rossz.

Ha vizsgáljuk, miért száraz, rossz a trágya, azt találjuk, hogy nincs benne nedvesség. A trágyalé a hiányos elvezetés folytán még mielőtt a trágyatelepre érne, a földbe beszivárog s ott elvész, ha pedig eljutott a trágyatelepig, a trágyatelep alján szivárog el a földbe s ott a helyett, hogy hasznára válna a trágyának, még inkább ártalmára van, mert a trágya igy nem tudván a kellő nedvességhez hozzájutni, a nap heve által kiszárittatik. Ha a trágyatelep környékét vizsgáljuk azt látjuk, hogy az tele van ivódva trágyalével s mindenütt van trágyalé csak ott nincs, ahol kellene, a trágyatelepen. Az ilyen földbe szivárgott trágyalé könnyen terjesztője lehet a különféle betegségeknek akkor, ha közel van a kut, mert megfertőzvén a kut vizét, azt a használatra alkalmatlanná teszi. Ezt a trágyalevet okvetlenül fel kell fogni a gazdának s nem szabad engednie, hogy ezen értékes anyag

[illegible] elpusztolódnek, mert ennek hiánya nélkül, jó trágyát nem fogunk kapni soha.

Ha a gazda egy kicsit többet törődne a trágyateleppel s annak alját ugy készittetné el, hogy az a trágyalevet s a szükséges nedvességet nem eresztené át, továbbá, hogy a trágyát rendszeresen kezelné naponta a trágyatelepen, rendszeresen öntöztetné azzal a trágyalével, amely a helytelen elvezetés folytán semmivé lesz s naponta ráeresztve állatjait a trágyatelepre, azt ott jól megtapostatná, akkor kapna jó trágyát s utánna jó termést. Ezt pedig minden kisgazda könnyen megtehetné, ugyanis a trágyatelep alját nem kellene csak jó agyag döngölettel ellátni, ez nem eresztené át a trágyalevet s az ott maradna a trágyatelepen a trágyában s nem száradná ki a trágya.

Ez nem is drága s mégis jó s előnye az, hogy agyag mindenütt kapható s igy könynyen beszerezhető s hogy minden gazda maga megcsinálhatja. Csupán arra kell vigyázni, ennél a döngöletnél, hogyha tele szivta már magát trágyalével, ki kell cserélni más réteggel, mert akkor ez is átereszti a nedvességet s akkor ott leszünk, ahol azelőtt voltunk. A trágyatelep mellé készittessen a gazda egy trágyalé kutat, ahova a trágyalevet az istállóból bele vezetve, ezzel locsoltatja a trágyát. Ha igy el van készitve a trágyatelep, akkor lesz a gazdának jó trágyája és jó erőben tarthatja majd a földjeit.

A trágyatelepről a trágyát a földre szokták kihordani. Itt is nagyon sok hibát követ el a kisgazda. Ugyanis amikor a trágyát kihordja a földre, azt ott kisebb csomókba, kupacokba rakja és ott egy bizonyos ideig igy hagyja a földön.

Mi történik most ezzel, ha esőt kap. Az eső kimossa a kupacokból a trágyában levő trágyaanyagot és azon a helyen, ahol a kupacok voltak, egész buja foltok lesznek láthatók annak jeléül, hogy az eső a trágyában levő tápanyagot ott kimosta. Ha az igy kimosott trágyát a földön szétteregettetjük, abban már oly kevés tápanyag lesz, hogy alig lehet majd a növény fejlődésén észrevenni. Ilyen vetés nem fog egyenletesen érni, mert mig a buja foltos helyek hamarább fognak érni, addig a többi rész még egészen hátra marad fejlődésében. A buja foltos helyen a gabona már egészen érett, a másik helyen egészen zöld, az ilyen vetésnél az aratást nem lehet egy időben végezni s mig a buja foltos helyen a gabonaszem már kezd kiperegni, a többit még nem lehet aratni. Láthatják ennek a helytelen eljárásnak hátrányait s ezen csak ugy lehet segiteni, ha a gazda a trágyát mindjárt a kihordás után szétteregetteti még abban az esetben is, ha nem tudja mindjárt alászántani, mert ha igy éri eső a tápanyagot, egyenletesen fogja legalább kimosni s elkerüljük a buja foltos helyek képződését, vetésünk egyenletesen fog érni s egyszerre fog történhetni az aratás is.

Az utóbbi időben a kisgazdák, nagyon helyesen, kezdik a műtrágyákat is alkalmazni, azon reményben, hogy igy talán nagyobb termést tudnak elérni. Ha jó műtrágyát használna, a kisgazda érne is el vele terméstöbbletet, de a kisgazda az, akit legjobban be tudnak csapni a kereskedők. A kisgazda ugyanis nem léven sok műtrágyára szüksége, műtrágyaben szokta beszerezni. Itt a lelketlen kereskedő kihasználva a kisgazda tudatlanságát, addig beszél neki, mig végre elhiteti azzal a kisgazdával, hogy milyen jó műtrágyát ad neki. Mesél annak a kisgazdának csodás termésekről s az a kisgazda hisz neki és megveszi azt a műtrágyát. Ha megvizsgálunk egy ilyen műtrágyát azt látjuk, hogy abban több a haszontalan, mint a hasznos anyag.

(Folyt. köv.)

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

Nyomdász-tanoncnak
jó családból való fiu kedvező feltételek mellett felvétetik
Dinkgreve Nándor
könyvnyomdájában : : Czelldömölk.

KIADÓ
Czelldömölkön, a Bárdossy-féle ház,
mely áll: két 3 szobás lakásból, mellékhelyiségekkel, pajta és istállókból.
Ezen ház akár egészben, avagy részletekben is azonnal kiadó.
Bővebb értesités nyerhető
Rosenberg M. Miksa
földbirtokosnál Czelldömölkön.

NAGY PÁL
czelldömölki férfi-divat terme
Hollósy-tér, az apátsági székházban.

A budapesti szabászati tánfolyamon elsajátitott legujabb szabá szerint készülnek a legkényesebb igényeknek is megfelelő
uri, papi, sport és egyenruhák
jutányos árakon.
A divatterem mellett a t. közönség kényelmére
szövetraktár áll rendelkezésre,
hol is a legdivatosabb, jó minőségü szövetek idény szerint
nagy választékban beszerezhetők.

Keressük mindenben a legjobbat!

Nagy elővigyázat szükséges az **egészséges ivóvíz** megválasztásánál, igyunk és kérjünk tehát mindenütt

Szántói savanyuvizet,

mely gazdag, természetes szénsavtartalmánál fogva rendkívül kellemes, az egészségre hasznos, elsőrangu asztali víz. Erősen hugyhajtó hatása van.

A Szántói savanyuviz:

Bornak: **füszer,**
Betegnek: **gyógyszer,**
Egészségesnek: **ovszer.**

Főraktár Czelldömölkön: Landler Samu füszerkereskedőnél.

Az a hölgy

aki az egészséges bőrápolással törődik, főkép a pattanásokat eltüntetni, továbbá fehér arcszínt és puha bőrt szerezni óhajt, csak

Steckenpferd-liliomtej-szappanunal

(védjegy: vesszőparipa)

mossa magát.

Gyár: Bergmann & Co. Tetschen a E.

Darabja 80 fillérért kapható gyógytár, drogéria és illatszer-üzletben.

FIX FIZETES

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság

Budapest, VI., Ferenciek-tere 6.

„M-i-i-t?" Lapa megengedte! Hisz valódi **JAKOBI**-féle **Antinicotin**-cigarettahüvelyek fadobozokban!

Vigyázzon! Csakis a »JACOBI« jelzésselvalódi!

„A köztudatba ment át", hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

Budapest, VI. Gyár-utca 28.

szállítja **teljes jótállás mellett** a lehirnevesebb motorcséplő készleteket.

Saját érdekében keresse minden gazda ezt a Kállai-gépet, mikor legyen, bármelyik üzlet a gép.

Fontos figyelmeztetés! **Kállai LAJOS** hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI nevü kereskedő cégekkel.

Kondor József és Schütz Gyula

sirkőraktára

Czelldömölk, a Kossuth Lajos-utcában

Ugy egyszerü, valamint modern, művészi kivitelü siremlékekben nagy választék

---

HORVATH LAJOS

SZOBA-, CIMFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

CZELLDÖMÖLK, KIS-UTCA 2. (Szőlő vendéglő mellett.)

Szobafestések, cim- és templomfestések, mázolások elfogadtatnak és jutányos áron kifogástalanul készittetnek.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Celldömölkön.